

BÖLÜM 9

I-Mardin'e Değer Katan Şahsiyetler

Mardin, sadece taş evleri, dar sokakları ve zamana meydan okuyan mimarisiyle değil, aynı zamanda yetiştirdiği ve bağrına bastığı değerli şahsiyetlerle de adından söz ettiren bir şehirdir. Bu kadim topraklar, farklı inanç ve kültürlerden gelen insanlara ev sahipliği yapmış, her birinin izlerini taşıyarak eşsiz bir mozaik oluşturmuştur. Mardin'e değer katan bu isimler, kentin kültürel zenginliğini, sanatsal derinliğini ve toplumsal dokusunu şekillendirmiştir.

Bu şahsiyetler arasında, Mardin'in tarihi ve kültürel mirasını gelecek nesillere aktarmak için ömrünü adanmış araştırmacılar, sanatlarıyla şehre farklı bir soluk getiren ressamlar ve heykeltıraşlar, eğitim ve bilime yaptıkları katkılarla genç zihinlere ilham veren akademisyenler yer alır. Kimi bir vakıf kurarak şehrin sosyal yaşamına dokunmuş, kimi yazdığı eserlerle Mardin'in ruhunu kelimelere dökmüş, kimi ise mutfağıyla şehrin lezzetlerini dünyaya tanıtmıştır.

Onlar, sadece kendi alanlarında değil, aynı zamanda Mardin'in tanıtımında ve gelişiminde de önemli roller üstlenmişlerdir. Şehrin dokusuna sinen bu değerli isimler, Mardin'in sadece bir coğrafya parçası olmadığını, aynı zamanda yaşayan, nefes alan ve sürekli yeni değerler üreten bir kültür havzası olduğunu kanıtlamışlardır. Mardin'e olan sevgileri ve bağlılıklarıyla, şehrin kimliğine paha biçilmez katkılar sunan bu şahsiyetler, adlarını Mardin'in altın sayfalarına yazdırmışlardır. Onların mirası, Mardin'in geleceğine ışık tutmaya devam edecektir.

1- Vali Temel Koçaklar: Mardin'in Yeniden Keşfinde Bir Mimar

Mardin'in kadim geçmişiyle modern yüzünü buluşturan, kültürel mirasının korunmasında ve şehrin turizmde altın çağını yaşamasında kilit rol oynayan isimlerden biri de **Vali Temel Koçaklar**'dır. Onun Mardin Valiliği dönemi, şehrin tarihi dokusunun titizlikle korunduğu, kültürel değerlerinin ön plana çıkarıldığı ve ulusal ile uluslararası alanda tanıtımının yapıldığı önemli bir milat olarak kabul edilir.

Mardin Valiliği Dönemi ve Stratejik Vizyon

Temel Koçaklar, **2003-2007 yılları arasında Mardin Valisi** olarak görev yapmıştır. Bu dönem, Mardin için büyük bir dönüşümün başlangıcı olmuştur. Vali Koçaklar, göreve başladığı ilk günden itibaren şehrin eşsiz tarihi ve kültürel potansiyelinin farkına varmış, bu potansiyeli harekete geçirmek için kapsamlı ve vizyoner bir strateji belirlemiştir. Onun liderliğinde, Mardin'in sahip olduğu taş evler, medreseler, kiliseler, camiler ve diğer tarihi yapılar, sadece eski binalar olmaktan çıkmış, şehrin kimliğinin ve geleceğinin en değerli yapı taşları olarak yeniden anlam kazanmıştır.

Tarihi Yapıların Korunması ve Restorasyon Hamlesi

Vali Koçaklar döneminde, Mardin'deki **tarihi yapıların korunması ve restore edilmesi** konusunda emsalsiz bir seferberlik başlatılmıştır. Bu süreçte, birçok tescilli yapı, detaylı araştırmalar ve uzman ekiplerin çalışmaları sonucunda

restore edilerek yeniden işlev kazandırılmıştır. Özellikle **Mardin Ulu Cami, Kasımiye Medresesi, Zinciriye Medresesi** gibi şehrin sembol yapıları başta olmak üzere, sivil mimari örnekleri de bu yenileme çalışmalarından faydalanmıştır. Bu çalışmalar sadece fiziksel onarımlarla sınırlı kalmamış, aynı zamanda bu yapıların gelecek nesillere aktarılması için bir bilinç oluşumuna da öncülük etmiştir. Koçaklar, bu projelerde merkezi yönetimden yerel halka, sivil toplum kuruluşlarından uluslararası fonlara kadar geniş bir iş birliği ağı kurarak, sürdürülebilir bir koruma politikasının temelini atmıştır.

Kentin Tanıtımı ve Turizmin Gelişimi

Vali Temel Koçaklar'ın en büyük başarılarından biri de Mardin'in **kültürel turizmde bir cazibe merkezi haline gelmesindeki** rolüdür. Onun döneminde, Mardin'in kendine özgü mimarisi, çok kültürlü yapısı, inanç turizmi potansiyeli ve eşsiz coğrafi konumu etkin bir şekilde tanıtılmıştır. Düzenlenen **festival, bilgi şöleni ve kültürel etkinliklerle** Mardin'in ulusal ve uluslararası arenadaki bilinirliği artırılmıştır. Özellikle Mardin'in “açık hava müzesi” olarak nitelendirilmesi ve “Güzel Mardin” imajının yaygınlaşmasında Vali Koçaklar'ın vizyoner yaklaşımı etkili olmuştur. Turizm altyapısının geliştirilmesi, konaklama tesislerinin modernleştirilmesi ve ulaşım imkânlarının iyileştirilmesi gibi alanlarda da önemli adımlar atılmıştır. Bu sayede Mardin, yerli ve yabancı turistlerin gözünde Doğu'nun mistik ve tarihi atmosferini deneyimleyebilecekleri eşsiz bir hedef haline gelmiştir.

2- Vali Hasan Duruer: Mardin'in Kültürel Mirasına Saygılı, Turizm Potansiyelini Artıran Lider

Mardin'in zengin tarihini ve kültürel dokusunu koruma ve geliştirme çabalarında öne çıkan isimlerden biri de **Vali Hasan Duruer**'dir. Onun Mardin Valiliği dönemi, şehrin kültürel kimliğinin korunması, tarihi yapılarının aslına uygun yenilenmesi ve turizm potansiyelinin etkin bir şekilde değerlendirilmesi açısından önemli bir yer tutar.

Mardin Valiliği Dönemi ve Odak Noktaları

Hasan Duruer, **2007-2009 yılları arasında Mardin Valisi** olarak görev yapmıştır. Bu dönem, özellikle bir önceki vali Temel Koçaklar'ın başlattığı atılımın devamı niteliğinde, Mardin'in turizmdeki yükselişinin pekiştirildiği bir süreç olmuştur. Vali Duruer, görev süresi boyunca Mardin'in **tarihi ve kültürel dokusunun korunmasına büyük önem vermiş**, aynı zamanda şehri ulusal ve uluslararası alanda daha fazla tanıtarak turizm gelirlerini artırmayı hedeflemiştir.

Tarihi Yapıların Korunması ve Kültürel Kimliğin Güçlendirilmesi

Vali Hasan Duruer'in liderliğinde, Mardin'deki **tarihi yapıların yenileme ve koruma çalışmaları** kararlılıkla sürdürülmüştür. Bu dönemde, şehrin özgün mimarisine sahip taş konakları, medreseleri, camileri ve kiliseleri gibi önemli yapılar, detaylı çalışmalarla aslına uygun olarak restore edilmiştir. Bu projelerle, Mardin'in "açık hava müzesi" kimliği daha da pekiştirilmiş, şehrin görsel ve kültürel zenginliği ön plana çıkarılmıştır.

Duruer, sadece fiziksel aslına uygun yenilemekle kalmamış, aynı zamanda bu yapıların kültürel etkinliklere ev sahipliği yapmasını sağlayarak **tarihi dokuyu yaşatan birer mekân haline gelmelerine** katkıda bulunmuştur. Bu yaklaşım, şehrin kültürel kimliğinin güçlenmesine ve geçmişle gelecek arasında köprü kurulmasına yardımcı olmuştur.

Turizmin Gelişimi ve Tanıtım Faaliyetleri

Vali Hasan Duruer, Mardin'in **turizm potansiyelini tam anlamıyla ortaya çıkarmak** için çeşitli tanıtım faaliyetlerine ağırl vermiştir. Şehrin çok kültürlü yapısı, inanç turizmi potansiyeli ve eşsiz mutfağı gibi değerler, ulusal ve uluslararası fuarlarda ve etkinliklerde etkili bir şekilde sunulmuştur.

Bu dönemde, Mardin’e gelen turist sayısında önemli artışlar gözlemlenmiştir. Vali Duruer, **turizm altyapısının geliştirilmesi, hizmet kalitesinin artırılması ve yeni konaklama alternatiflerinin oluşturulması** konularında da destekleyici politikalar izlemiştir. Mardin’in kendine özgü atmosferinin ve sıcak misafirperverliğinin daha geniş kitlelere ulaşması için çalışmış, şehrin “Doğu’nun incisi” imajının güçlenmesine katkıda bulunmuştur.

3-Bir Dönüm Noktası: Rektör Prof. Dr. İbrahim Özcoşar’ın Katkıları ve Teşekkürler

Mardin Artuklu Üniversitesi’nin gelişiminde ve “Artuklu” adının anlamının daha da pekişmesinde, kuruluşundan bu yana görev yapan rektörlerin önemli katkıları olmuştur. Özellikle **Prof. Dr. İbrahim Özcoşar**’ın rektörlük döneminde, üniversitenin yerel ve ulusal düzeydeki etkisi artmış, bilimsel çalışmaları ve kültürel etkinlikleriyle öne çıkmıştır. Prof. Dr. Özcoşar’ın üniversitenin akademik kadrosunu güçlendirme, araştırma kapasitesini artırma ve uluslararası iş birliklerini geliştirme yönündeki çalışmaları, Mardin Artuklu Üniversitesi’ni bölgenin önde gelen eğitim kurumlarından biri haline getirmiştir.

Bu değerli üniversitenin kurulmasında ve “Artuklu” gibi anlamlı bir ismin verilmesinde emeği geçen herkese şükran borçluyuz. Başta dönemin **Cumhurbaşkanı Abdullah Gül** ve **Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan** olmak üzere, bu vizyoner kararları alan ve Mardin’e böyle büyük bir ilim yuvasını kazandıran tüm devlet büyüklerine minnettarız. Onların uzak görüşlülüğü

sayesinde, Mardin'in kadim kültürü, modern bilimle harmanlanarak geleceğe taşınmakta, "Bereketli Hilal'in Parlayan Yıldızı" olma özelliği Mardin Artuklu Üniversitesi çatısı altında yeni nesillere aktarılmaktadır.

4- Prof. Dr. Mehmet Çelik

Mardin'in çok kültürlü yapısının önemli bir parçası olan Süryani topluluğuna dair derinlikli çalışmalarıyla kent kültürümüze eşsiz katkılar sunan **Prof. Dr. Mehmet Çelik**'e özel bir teşekkürü borç biliriz.

Prof. Dr. Çelik'in, özellikle

"Mardin Süryanileri Tarihi",

"Kadim Süryani Edebiyatından Seçmeler" "Mardin'in Süryani Kiliseleri ve Manastırları" gibi eserleri başta olmak üzere, Süryani tarihi, dili, edebiyatı, dini ve sanatsal mirası üzerine yaptığı titiz araştırmalar ve yayınlar, Mardin'in kadim dokusunu oluşturan bu önemli kültürel unsurların anlaşılmasına ve gelecek nesillere aktarılmasına paha biçilmez bir hizmet sunmaktadır. Kendisinin bu konudaki engin bilgisi ve özverili çalışmaları, kitabımızın Süryani kültürü ve medeniyeti bölümünün zenginleşmesinde yol gösterici olmuştur.

Prof. Dr. Mehmet Çelik'in akademik birikimi ve Mardin'e olan gönülden bağlılığı, şehrimizin kültürel çeşitliliğinin ve zenginliğinin doğru bir şekilde yansıtılmasına büyük katkı sağlamıştır. Bu vesileyle, kendilerine şükranlarımızı sunar, bilimsel çalışmalarının artarak devam etmesini dileriz.